

Heuvels, bomen en historie

Stuifzand, zondoorstroomde zandpaadjes, heidevelden, stille vennen en open ruimtes: tussen Nunspeet en Elspeet liggen alle landschappen van de Veluwe op fietsafstand bij elkaar. Natuurlijk zijn er ook nog de bossen waar het heerlijk fietsen is.

De route

Start: Buitencentrum Veluwe-Noord, Plesmanlaan 2, 8072 PT Nunspeet, 0341-252 996
Lengte: ca. 45 km (in te korten tot 23 km).

Deze fietsroute gaat door boswachterij Nunspeet van Staatsbosbeheer en gebieden van de gemeente Nunspeet, Het Geldersch Landschap en Natuurmonumenten. Volg de aangegeven fietsknooppunten.

A. Bomen op stuifzand

Boswachterij Nunspeet, en vooral het bosgebied Zandenbos, is een zogenaamde stuifzandbebossing. Het gebied kenmerkt zich door steile stuifzandheuvels, die grotendeels bebost zijn met grove den. In het Zandenbos liggen enkele vennen die een ideale leefomgeving vormen voor amfibieën als de kleine watersalamander, bruine kikker, kleine groene kikker en heidekikker. Ook bloeien er bijzondere planten als waterdrieblad, klein blaasjeskruid en draadzegge. Rond de vennen houden zich adders en ringslangen op.

B. Waschkolk

In de Waschkolk werden vroeger eenmaal per jaar de schapen uit Vierhouten en Elspeet gewassen. Kort voordat ze geschoren werden moest de wol van alle vuiligheid ontdaan worden. Met hun dikke boerenkleding stonden de schapenwassers tot hun

middel in het water om mest en zand uit de wol te spoelen, net zo lang tot de hele kudde aan de beurt was geweest. De afgelopen twintig jaar stond de Waschkolk droog. In 2006 heeft Staatsbosbeheer een leemlaag in het ven aangebracht, waardoor er nu weer water in staat.

C. Verscholen dorp

Voor een bezoek aan het Verscholen Dorp moet u een klein stukje van de fietsroute afwijken (waar de route bij knooppunt 18 rechtsaf gaat, even recht door. Na ca. 400 m ziet u rechts het Verscholen Dorp). In de bossen bij Nieuw Soerel lag in de Tweede Wereldoorlog een complex van schuilplaatsen van, vooral joodse, onderduikers. In een dicht- begroeid bosvak ten westen van de Pasopweg bivakkeerden vanaf april 1943 zo'n 80 tot 120 onderduikers. Ze werden van voedsel, kleren en dekens voorzien door een groot aantal Nunspeeters onder leiding van Opa Bakker en tante Cor, een echtpaar dat de hele oorlog al actief was in het verzet. Om het kamp goed verstoopt te houden, moest elk bospaadje met takken worden gecamoufleerd. 's Winters werd elke voetstap in de sneeuw uitgewist. Het kamp werd in oktober 1944 bij toeval ontdekt door twee SS'ers die aan het jagen waren. Op acht mensen na wist iedereen te ontkomen. De hutten werden na de oorlog gesloopt, maar later gedeeltelijk weer opgebouwd.

D. Stormschade

Aan de Tongerenseweg is duidelijk te zien welke schade de januaristorm van 2007 rond Vierhouten heeft aangericht. De bomen die omgewaaid zijn worden niet als plankenhout of papierhout gebruikt, maar gaan als biomassa naar de elektriciteitscentrale. Biomassa is de verzamelnaam voor alles wat groeit en bloeit, dus bijvoorbeeld

hout, gras, riet of tuinafval. Bomen en planten groeien onder invloed van zonlicht, zonlicht dat tegelijkertijd koolstof (CO₂) in de stengels, bladeren, bloemen en takken vastlegt. Die materialen zijn dus bij uitstek geschikt om koolstof te leveren dat bij verbranding energie oplevert. Dit hout wordt voor een groot deel versnipperd en in kleine brokjes aangeleverd aan de bio-energiecentrale van Essent in Cuijk waar het wordt omgezet in groene stroom en groene warmte. Jaarlijks levert Staatsbosbeheer zo'n 30.000 ton biomassa aan Essent.

E. Wildkijkscherm

Bij dit wildkijkscherm kunt u ongestoord speuren naar wild. De meeste kans om herten, reeën of wilde zwijnen te zien, maakt u rond zonsopkomst of zonsondergang.

F. Heide

Heide is de naam voor begroeiing van dwergstruiken uit de hei- en kraaiheidefamilie. Heide komt maar in een beperkt aantal landen voor. Behalve in Nederland en Vlaanderen ook in de kuststrook van West-Europa, Groot-Brittannië en Ierland. Heide voelt zich thuis in streken met een hoge luchtvochtigheid, niet te warme zomers en niet te strenge winters. Ook gemaaide heidestruikjes vormen een goede bron voor biomassa. Om te zorgen dat de vegetatie jong blijft, wordt oude heide zo nu en dan gemaaid. En om te voorkomen dat heideterreinen dichtgroeien met bos rooit Staatsbosbeheer de opschietende jonge boompjes. Dit hout wordt, net als het hout van de omgewaaide bomen, omgezet in duurzame energie.

G. Inkorten route

Wilt u de route inkorten tot 23 km dan gaat u bij knooppunt 72 naar knooppunt 71. Vanaf hier fietst u via knooppunt 12 en 13 richting knooppunt 83. Na knooppunt 13 is het nog ongeveer 1 km fietsen naar het buitencentrum Veluwe-Noord.

H. Kasteel Staverden

Graaf Reinald I van Gelre bouwde kasteel Staverden rond 1300. Het was zijn bedoeling om Staverden te laten uitgroeien tot een stad. Het is echter nooit meer geworden dan een kasteel met wat boerderijen. Het kasteel werd door de hertogen van Gelre gebruikt als jachtslot. Kasteel Staverden wordt ook wel de 'witte pauwenburcht' genoemd. Er werden altijd witte pauwen gehouden, met hun veren werden de helmen van de graaf versierd.

I. De Zwarte Boer

Al in 1615 wordt de Zwarte Boer, toen nog een boerderij, genoemd als pleisterplaats / poststation. Dat heeft te maken met de diligences die hier passeerden, op weg van Harderwijk naar Deventer of van Amersfoort naar Zwolle. Paarden werden hier verwisseld, brieven en pakjes overgedragen.

